

ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

ՀՀ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԵՎ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ 2021 ԹՎԱԿԱՆ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԵՎ
ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆԻ
ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ
2021 ԹՎԱԿԱՆ**

ՀՀ առողջապահական և աշխատանքի տեսչական մարմնի (այսուհետ՝ Տեսչական մարմին) 2020 թվականի գործունեության կատարողականի գնահատումն իրականացվել է՝ հիմք ընդունելով «Տեսչական մարմինների մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածով սահմանված և ՀՀ կառավարության 2015 թվականի հունիսի 25-ի N 693-Ն որոշմամբ հաստատված չափորոշիչները և հաշվի առնելով Տեսչական մարմնի կառավարման խորհրդի 2019 թվականի հունիսի 11-ի N 03 որոշմամբ հաստատված «ՀՀ առողջապահական և աշխատանքի տեսչական մարմնի գործունեության կատարողականի գնահատման մեթոդաբանությունը»:

1. ՆՊԱՏԱԿԻ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐ

1.1 Տեսչական մարմնի գործունեության հիմնական նպատակին հասնելու մակարդակը.

	ՈԼՈՐՏ	ՑՈՒՑԱՆԻՇ (%)	
		2020թ.	2021թ.
1	Դեղերի շրջանառություն	3.4	2.9
2	Բժշկական օգնություն և սպասարկում	0	3.6
3	Սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովում	0	6.1
4	Աշխատանքային իրավունք	3.0	3.0

1.2 Ոլորտի առավել դիսկալին բնագավառներում փոփոխությունների առկայությունը.

	ՈԼՈՐՏ	ՑՈՒՑԱՆԻՇ (%)	
		2020թ.	2021թ.
1	Դեղերի շրջանառություն	3.4	2.9
2	Բժշկական օգնություն և սպասարկում	0	2.3
3	Սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովում	0	6.7
4	Աշխատանքային իրավունք	5.3	3.4

1.3 Ռիսկերի պլանավորման, վերլուծության և գնահատման համար հատկացված ֆինանսական միջոցները և մարդկային ռեսուրսները¹.

Ռիսկի պլանավորման, վերլուծության և գնահատման համար հատկացված մարդկային ռեսուրսները ռիսկի գնահատման, ստուգումների պլանավորման և վերլուծությունների վարչության կադրային ներուժն է, իսկ ֆինանսական միջոցները՝ վերջիններիս աշխատավարձերը և խրախուսումները: Այլ լրացուցիչ ֆինանսական հատկացումներ տարվա ընթացքում չեն եղել:

Տեսչական մարմնի հաստիքացուցակով վարչությանը հատկացված է 9 հաստիք՝ 1 վարչության պետի, 7 գլխավոր մասնագետի և 1 առաջատար մասնագետի:

Ներկայումս թափուր են գլխավոր մասնագետի 3 հաստիքները, որոնց համալրումն ընթացքում է:

1.4 Խորհրդատվության, մեթոդական աջակցության և կանխարգելման միջոցների համար հատկացված ֆինանսական միջոցները և մարդկային ռեսուրսները.

Տարվա ընթացքում իրականացվել է **60718** իրազեկման միջոցառում (2020թ.՝ **63328**): Ըստ վերահսկողության ոլորտների՝

	Դեղերի շրջանառություն		Բժշկական օգնություն և սպասարկում		Սանիտարահամաճ. անվտանգ. ապահովում		Աշխատանքային իրավունք	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Միջոցառումների թիվ*	6267	5599	2362	836	28707	46137	25992	6990

* 1156 միջոցառում ընդհանուր թնայթի է:

Այդ թվում՝

- 55 848 ստուգայց,
- Թեժ գծով ստացված 4201 զանգերին խորհրդատվություն և պարզաբանում,
- 669 հրապարակում պաշտոնական կայքէջի և ֆեյսբուքյան էջի միջոցով:

¹ Այս չափորոշիչի համար հաշվետու ժամանակահատված է համարվում տարին:

Միաժամանակ՝ իրականացվել է ՀՀ սահմանը հատած 1574 756 անձի հսկողություն և խորհրդատվություն:

Խորհրդատվության, մեթոդական աջակցության և կանխարգելման միջոցառումներն իրականացվել են համապատասխան ոլորտային ստորաբաժանումների, ինչպես նաև իրազեկման, խորհրդատվության և հանրության հետ տարվող աշխատանքների բաժնի աշխատակիցների միջոցով:

Խորհրդատվության, մեթոդական աջակցության և կանխարգելման միջոցների համար Տեսչական մարմնի կողմից ֆինանսական լրացուցիչ միջոցներ չեն հատկացվել:

1.5 Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը կամ համապատասխան ոլորտների քաղաքականություն մշակող պետական մարմիններին ներկայացված առաջարկների քանակը².

Հաշվետու ժամանակահատվածում ներկայացվել է 14 առաջարկություն: Միաժամանակ՝ քննարկվել և կարծիք է ներկայացվել տարբեր գերատեսչությունների կողմից մշակված 20 նորմատիվ իրավական ակտի նախագծի վերաբերյալ:

2. ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐ

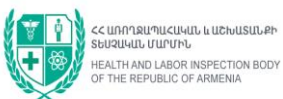
2.1 Ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների միջին տևողությունը.

Ըստ անհրաժեշտության ստուգումները բացառապես վերստուգումներ են՝ 44 վերստուգում, ընդհանուր միջին ցուցանիշը 13.8 օր է: Ըստ ոլորտների՝

	ՈԼՈՐՏ	ՑՈՒՑԱՆԻՇ (օր)	
		2020թ.	2021թ.
1	Դեղերի շրջանառություն	0	12.5
2	Բժշկական օգնություն և սպասարկում	0	14.5
3	Սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովում	0	13.0
4	Աշխատանքային իրավունք	0	8.3

*2020թ. ըստ անհրաժեշտության ստուգում չի իրականացվել:

² Այս չափորոշիչի համար հաշվետու ժամանակահատված է համարվում կիսամյակը:

2.2 Բարձր ռիսկային տնտեսավարող սուբյեկտներում և ստուգման օբյեկտներում ստուգումների քանակը՝ ստուգումների ընդհանուր քանակի համեմատությամբ.

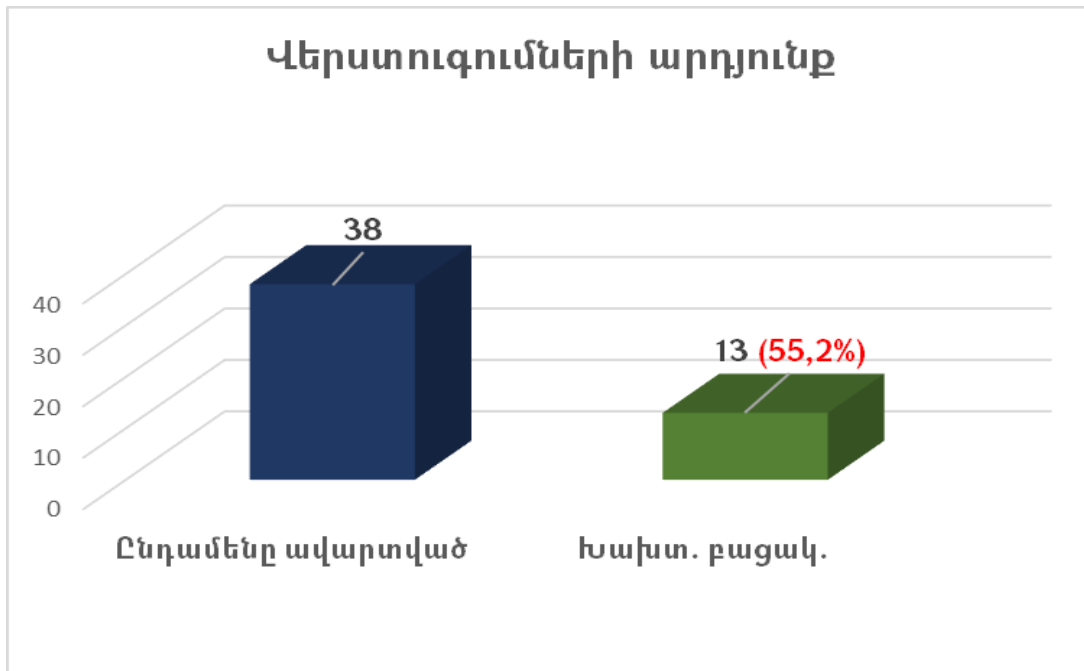
	ՈԼՈՐՏ	Ստուգումների ընդհանուր թիվ	Բարձր ռիսկ. ստուգումների քանակ
1	Դեղերի շրջանառություն	107	107 (100 %)
2	Բժշկական օգնություն և սպասարկում	41	6 (14.6 %)
3	Սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովում	37	28 (75.7 %)
4	Աշխատանքի իրավունք	29	18 (62.1 %)

2.3 Ստուգումների տարեկան ծրագրում ընդգրկված ստուգումների միջին տևողությունը.

	ՈԼՈՐՏ	ՑՈՒՑԱՆԻՇ (օր)	
		2020թ.	2021թ.
1	Դեղերի շրջանառություն	12,5	11,9
2	Բժշկական օգնություն և սպասարկում	0	13.3
3	Սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովում	0	13.8
4	Աշխատանքային իրավունք	12.3	13.3

2.4 Ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների ընդհանուր քանակի (որոնց շնորհիվ կանխվել է հանրությանը, շրջակա միջավայրին, ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց գույքային շահերին, պետությանը սպառնացող էական վնաս կամ ռիսկ) հարաբերակցությունը ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների ընդհանուր քանակին.

Ըստ անհրաժեշտության ստուգումները բացառապես վերստուգումներ են՝ կարգադրագրով տրված առաջադրանքների կատարումը պարզելու նպատակով իրականացված ստուգումներ, ընդհանուր՝ 44 **վերստուգում**: Ավարտված 38 վերստուգումից 21 **դեպքում** խախտումներ չեն հայտնաբերվել (55.2%)՝ կատարվել են կարգադրագրով տրված առաջադրանքները:

2.5 Ստուգման ենթարկված օբյեկտների բավարարվածության աստիճանը Տեսչական մարմնի աշխատանքների անաչառությունից, ընթացակարգերի թափանցիկությունից, տեղեկատվության որակից և Տեսչական մարմնի ծառայողների արհեստավարժությունից.

Հաշվետու տարում ստուգման ենթարկված տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից լրացվել է Տեսչական մարմնի գործունեության գնահատման վերաբերյալ 126 հարցաթերթ, համաձայն որոնց՝ հարցաթերթում առկա հարցերի միավորների ընդհանուր գումարից՝ 90 միավոր, ստուգող անձինք գնահատվել են 85.9 միջին միավոր:

Ըստ առանձին գնահատման ենթակա հարցերի, պատկերը հետևյալն է.

	ՀԱՐՑԵՐ	ՄԻԱՎՈՐ
1	Որքանով էին ստուգում իրականացնող անձինք ներկայանալի:	9.7
2	Որքանով էին ստուգում իրականացնող անձինք բարեկիրթ և հարգալից:	9.8
3	Որքանով եք բավարարված աշխատանքների թափանցիկությունից՝ ստուգումից առաջ ներկայացվե՞ց ստուգման նպատակը, հիմքերը՝ ո՞ր իրավական ակտերի հիման վրա է կատարվում ստուգումը:	9.5

4	Բացատրվե՞ց թե ինչ է ստուգաթերթը, ինչպե՞ս է կատարվում վերջինիս լրացումը, յուրաքանչյուր հարցի գնահատումը, ինչո՞ւ է գնահատվում «այո» կամ «ոչ» կամ «չի պահանջվում»:	9.6
5	Ստուգման ընթացքում կատարվե՞ց խորհրդատվություն ստուգաթերթի՝ Ձեզ համար անհասկանալի հարցերի վերաբերյալ:	9.7
6	Խախտումների արձանագրման դեպքում ցուցաբերվե՞ց մեթոդական աջակցություն, թե ինչպե՞ս ապահովել իրավական ակտերի պահանջների կատարումը:	9.5
7	Գնահատե՞ք ստուգում իրականացնող անձանց արհեստավարժությունը՝ որքանո՞վ էին տիրապետում գործունեության ոլորտին:	9.7
8	Ինչպե՞ս եք գնահատում ստուգաթերթերի արդյունավետությունը՝ որպես օրենսդրության պահանջներին համապատասխանությանը նպաստող գործիք:	8.3
9	Որքանո՞վ էին ստուգում իրականացնող անձինք անաչառ և անկողմնակալ:	9.9

Առավել բարձր գնահատվել է ստուգող անձանց անաչառությունն ու անկողմնակալությունը (Հարց 9-րդ)՝ 9.9 միջին միավոր:

Համեմատաբար ցածր է գնահատվել ստուգաթերթերի արդյունավետությանը վերաբերող հարցը՝ 8.3 միջին միավոր (Հարց 8-րդ):

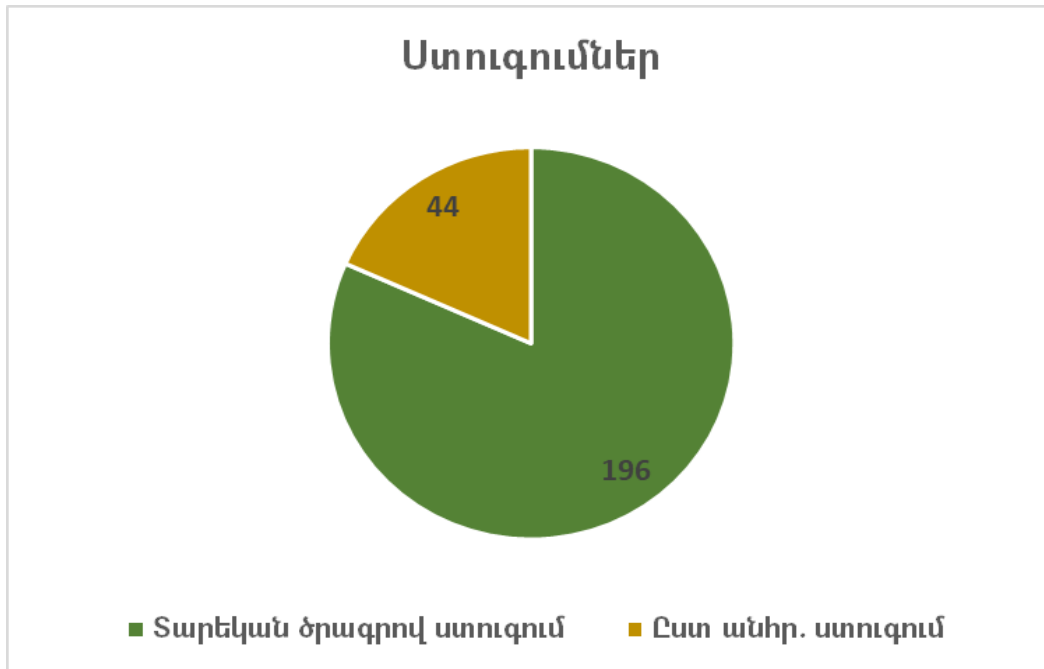
Տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից ներկայացված առաջարկությունները հիմնականում վերաբերվում են օրենսդրական փոփոխությունների անհրաժեշտությանը, ինչպես նաև առավել հաճախակի իրազեկումների իրականացմանը:

3. ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐ

3.1 Ստուգումների տարեկան ծրագրում ընդգրկված և ըստ անհրաժեշտության իրականացված ստուգումների քանակական հարաբերակցությունը.

Տարեկան ծրագրի համաձայն իրականացված ստուգումներ՝ 196, ըստ անհրաժեշտության ստուգումներ՝ 44, բոլորը բացառապես վերստուգումներ են:

Հարաբերակցությունը 1 : 0.22 է:

3.2 Տեսչական մարմնի վերահսկման երեքից հինգ բարձր ռիսկային բնագավառներում իրավիճակի փոփոխությունը³.

Չափորոշիչը կգնահատվի 2022թ.՝ 2 տարվա ստուգումների վերլուծությունների արդյունքում:

3.3 Ըստ առանձին ստուգման հատկացված ֆինանսական միջոցները և մարդկային ռեսուրսները.

	ՈԼՈՐՏ	ՑՈՒՑԱՆԻՇ (մարդկային ռեսուրսներ)	
		2020թ.	2021թ.
1	Դեղերի շրջանառություն	2,1	2,5

³ Այս չափորոշիչի համար հաշվետու ժամանակահատված է համարվում տարին:

2	Բժշկական օգնություն և սպասարկում	0	3.6
3	Սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովում	0	3.6
4	Աշխատանքային իրավունք	2,1	4,1

Ծախսված ֆինանսական միջոցներից հնարավոր է եղել հաշվարկել միայն գործուղումների ծախսերը, որը կազմել է 4 914 500 դրամ՝ 86 ստուգման համար:

Մեկ ստուգման համար ծախսված միջին գումարը կազմում է 57 145 դրամ: Ամենածախսատար գործուղումը կազմել է 315 000 դրամ: Մի շարք դեպքերում խնդրահարույց են մարդկային ռեսուրսների հատկացումը և ֆինանսական ծախսերը. գործուղվել են ավելի շատ թվով անձինք, քան պահանջում է ստուգման ծավալը, միաժամանակ առկա են ստուգման չարդարացած տևողության դեպքեր, աննպատակ գործուղման (այլ տարածքային կենտրոնից) գիշերակացի դեպքեր: Մեկ դեպքում որակի ապահովման վարչության կողմից բացահայտված և Տեսչական մարմնի ղեկավարին ներկայացված տեղեկատվության հիման վրա հետ են գանձվել գիշերակացի համար հատկացված գումարները, քանի որ փաստացի գիշերակաց չի եղել:

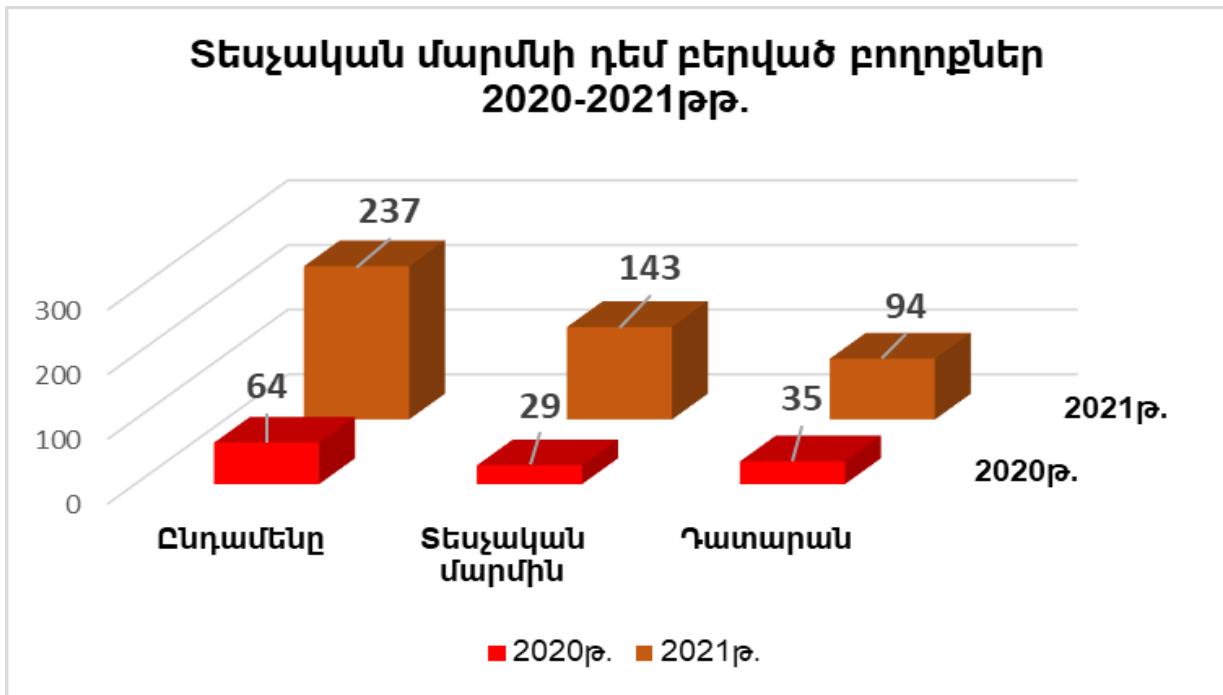
3.4 Տեսչական մարմնի, Տեսչական մարմնի աշխատակիցների դեմ բերված դիմում-բողոքների քանակը և դրանց արդյունքները.

Տեսչական մարմնի դեմ բերվել է 237 բողոք, որից 143 բողոք՝ Տեսչական մարմին, 94 բողոք՝ դատարան: Ըստ վերահսկման առանձին ոլորտների, պատկերը հետևյալն է.

Ոլորտներ	Բողոքների ընդհանուր թիվ		Այդ թվում՝			
			Տեսչական մարմին		Դատարան	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Դեղերի շրջանառություն	21	40	4	5	17	35
Բժշկական օգնություն և սպասարկում	8	90	5	76	3	14
Սանիտարահամաճարակային անվտանգության ապահովում	23	65	15	41	8	24
Աշխատանքային իրավունք	12	42	5	21	7	21

ԸՆԴԱՄԵՆԸ	64	237	29	143	35	94
----------	----	-----	----	-----	----	----

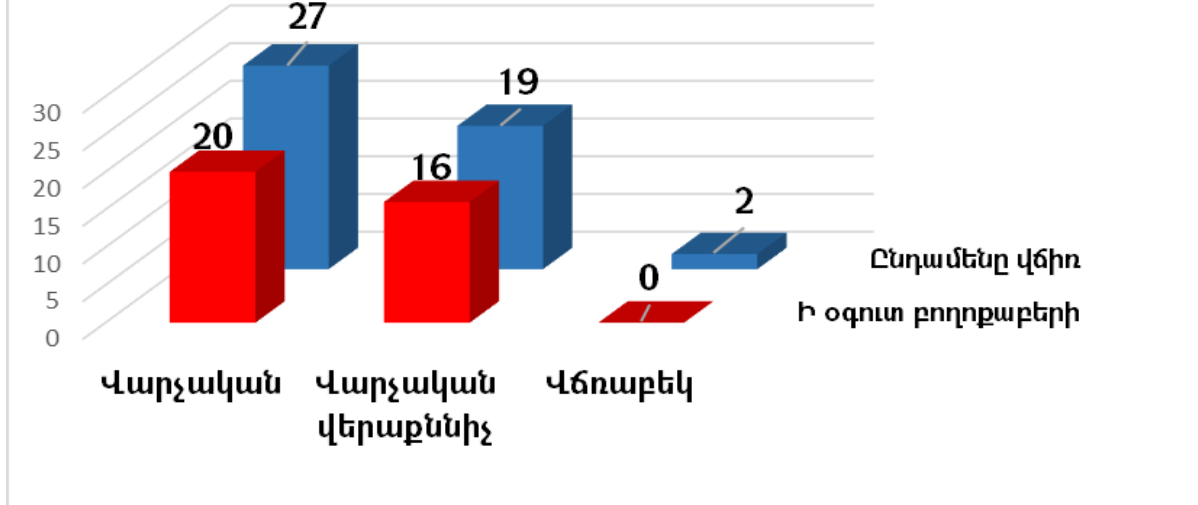
2021թ. տարեկան կտրվածքով և 2020թ. համեմատությամբ Տեսչական մարմնի դեմ բերված բողոքների պատկերը հետևյալ է.

Բողոքների թիվը զգալիորեն՝ 3.7 անգամ, աճել է նախորդ հաշվետու տարվա համեմատությամբ:

Տարեկան կտրվածքով դատարանի կողմից կայացվել է 48 վճիռ, որից 36-ի դեպքում՝ ի օգուտ բողոքաբերի (75%): Այսպես.

ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՎՃԻՌՆԵՐ 2021թ.

Կայացված 2 վճիռները (բավարարված) վերաբերում են Տեսչական մարմնի աշխատողների կողմից դատական կարգով բողոքարկված կարգապահական տույժի գործերին:

Նախորդ հաշվետու տարում կայացվել էր 36 վճիռ, որից 24-ն՝ ի օգուտ տնտեսավարող սուբյեկտի (66.7%):

Տարի	Վերահսկողական աշխատանքներ			Բողոքների թիվ	%
	անվանում	քանակ	ընդամենը		
2018	Վարչական վարույթ	208	208	17	8.2
	Ստուգում	0			
	Մշտադիտարկում	0			
	Ստուգայց	0			
2019	Վարչական վարույթ	1674	1674	62	3.7
	Ստուգում	0			
	Մշտադիտարկում	0			
	Ստուգայց	0			

2020	Վարչական վարույթ	911	33846	64	0.2
	Ստուգում	85			
	Մշտադիտարկում	22520			
	Ստուգայց	10330			
2021	Վարչական վարույթ	1462	57550	237	0.4
	Ստուգում	196			
	Վերստուգում	44			
	Ստուգայց	55848			